

KLASA: 601-02/22-01/07

UR. BROJ: 2170-12-10-06-22-1

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA OPATIJA

ZA RAZDOBLJE 2022./2023. – 2027./2028.

Rujan, 2022.

Županija: Primorsko-goranska

Grad: Opatija

Adresa: Ulica Antona Mihića 5 b, 51410 Opatija

E-mail: djecji.vrtic@djecji-vrtic-opatija.hr

WEB: www.djecji-vrtic-opatija.hr

Tel./fax: 051/271-665; 051-272-407

Matični broj: 01125346

OIB: 48948564754

Osnivač: Grad Opatija

Godina osnivanja: 1995

Ravnateljica: Biljana Šuša

Objekti: Opatija, Volosko, Ičići, Veprinac, Lovran

Ustanova Dječji vrtić Opatija upisana je u Trgovački sud u Rijeci pod
registarskim brojem (MBS) 40001367

Sadržaj

1	POLAZIŠTA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA OPATIJA.....	4
2	O NAMA.....	5
2.1	Naša misija.....	5
2.2	Naša vizija.....	Error! Bookmark not defined.
3	NAČELA.....	6
3.1	Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa.....	6
3.2	Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom.....	6
3.3	Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju	7
3.4	Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse	7
3.5	Aktivno stjecanje znanja u poticajnom prostorno-materijalnom okruženju	8
3.6	Aktivno učenje i življenje u poticajnom socijalnom okruženju vrtića.....	8
3.7	Uvažavanje različitosti	9
3.8	Održivi razvoj.....	10
4	VRIJEDNOSTI KOJE SE NJEGUJU U DJEČJEM VRTIĆU OPATIJA	10
5	CILJEVI I KLJUČNE KOMPETENCIJE.....	11
6	PRAĆENJE I DOKUMENTIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA	12
7	PROGRAMI	13
7.1	Redoviti programi	13
7.2	Programi javnih potreba.....	14
7.2.1	Program za djecu pripadnika talijanske nacionalne manjine.....	14
7.2.2	Program predškole	15
7.3	Dodatni programi	16
7.3.1	Program ranog učenja engleskog jezika	16
7.3.2	Program ranog učenja talijanskog jezika	17
7.4	Kraći specijalizirani programi ranog učenja talijanskog i engleskog jezika.....	18
8	PROGRAMI ZA RODITELJE.....	19
8.1	Rastimo zajedno Klub očeva.....	19
9	PROJEKTI.....	20
10	PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA	20
11	OSIGURANJE KVALITETE.....	21

1 POLAZIŠTA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA OPATIJA

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje službeni je dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi. Dokument određuje sve bitne kurikularne sastavnice koje se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u svim vrtićima u RH. Dokument je utemeljen na znanstvenim i stručnim dosezima hrvatske i svjetske odgojno-obrazovne teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koji uzima u obzir povijest i tradiciju hrvatskog obrazovnog identiteta.

Kurikulum Dječjeg vrtića Opatija predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje uzimajući u obzir specifični kontekst odnosno kulturu Vrtića kao i kulturu i tradiciju sredine u kojoj Vrtić djeluje.

Kvaliteta kurikuluma vrtića proizlazi iz njegovih kontekstualnih uvjeta, a to su kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura, koji se kontinuirano promišljaju i unaprjeđuju. Kvalitetnu odgojno-obrazovnu praksu i kurikulum izgrađuju djelatnici vrtića u skladu sa svojim profesionalnim znanjem i razumijevanjem vlastite odgojno-obrazovne prakse te osobne motiviranosti za proces njezina unaprjeđivanja. Njegova kvaliteta ogleda se i u otvorenosti Vrtića prema sredini, njegovoj spremnosti na uspostavljanje suradničkih odnosa djelatnika s obiteljima djece, drugim vrtićima i ostalim relevantnim institucijama i stručnjacima te lokalnom zajednicom.

Kurikulum vrtića polazi od sljedećih dokumenata:

- Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991), Zagreb: Glasnik Ministarstva prosvjete i športa 7/8
- Konvencije o pravima djeteta (2001), Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži
- Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014), MZOS RH
- Priručnika za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012), Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
- Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014), Hrvatski sabor.

Pored navedenih dokumenata, kurikulum također polazi od primjera dobre odgojno-obrazovne prakse kao i znanstvenih spoznaja u području institucijskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koje su objedinjene u tzv. novoj paradigmi djetinjstva, tj. ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, a koju je moguće sažeti u nekoliko temeljnih postavki:

- Dijete je osobnost već od rođenja i treba ga ozbiljno shvaćati i poštovati.
- Dijete nije objekt u odgojnom procesu, već je socijalni subjekt koji participira, konstruira i, u velikoj mjeri, određuje svoj vlastiti život i razvoj.
- Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i svoju kulturu.
- Djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije, koji djeca i odrasli zajednički izgrađuju.
- Djetinjstvo je proces koji se kontekstualizira uvijek u relaciji s određenim prostorom, vremenom i kulturom (sociokonstruktivizam) te varira s obzirom na različitost uvjeta i kulture u kojima se događa. Stoga, kao što ne postoji univerzalno dijete, ne postoji ni univerzalno djetinjstvo.

2 O NAMA

Dječji vrtić Opatija je predškolska ustanova u kojoj se provodi rani i predškolski odgoj i obrazovanje djece u dobi od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu. Osnivač ustanove je Grad Opatija. DV Opatija djeluje na području Grada Opatije i Općine Lovran. Na području Grada Opatije rani i predškolski odgojno-obrazovni program je organizira u četiri objekta: u vrtiću Opatija, vrtiću Volosko, vrtiću Ičićii i vrtiću Veprinac. Na području Općine Lovran rani i predškolski odgojno-obrazovni program organiziran je u vrtiću Lovran.

U vrtiću se provode redoviti cjelodnevni 10 satni i poludnevni 5,5 satni programi predškolskog odgoja i obrazovanja te program smjenskog rada. U vrtiću Opatija i Lovran provodi se program za djecu pripadnike talijanske nacionalne manjine, u vrtiću Opatija program za rano učenje talijanskog jezika te u vrtiću Ičići program za rano učenje engleskog jezika. U svim vrtićima provodi se i program predškole.

Pored redovnih programa, u vrtiću posjeduje suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja za provođenje kraćih specijaliziranih programa ranog učenja engleskog i talijanskog jezika.

Svaki naš vrtić dio je sredine u kojoj djeluje sa svim posebnostima i obilježjima koji određuju njegove karakteristike i čine ga drugačijim u odnosu na druge objekte. Svaki od pet objekata u sastavu vrtića njeguje običaje svoga kraja koji su unatoč blizini ipak različiti s obzirom na tradicijska obilježja i mikro kulturu. Svaki se vrtić kontinuirano kroz cijelu pedagošku godinu uključuje aktivno u sva događanja kraja u kojem djeluje i na taj način njeguje svoj identitet i pripadnost kraju. U našim skupinama borave djeca različite dobi, različitog socio-ekonomskog konteksta, različite vjerske pripadnosti i nacionalnosti, a provodimo i inkluziju djece s teškoćama u razvoju. Stoga je i kod djece i odgajatelja nužno, osim osjećaja pripadnosti i ponosa na svoj zavičaj, razvijati i interkulturalne kompetencije, osposobljavati se za život u multikulturalnom svijetu, poticati uvažavanje različitosti i tolerancije te djelatno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu. Vjerujemo kako je takve vrijednosti potrebno njegovati od najranije dobi s obzirom da se već tada razvijaju stavovi i predrasude koji su rezultat djetetova iskustva i usvajanja stavova odraslih, najviše roditelja, ali i drugih koji s djecom provode vrijeme. Budući da djeca sve više vremena provode u ustanovama, svi subjekti koji u njima borave i djeluju (djeca, odgajatelji i ostali odrasli u njoj) mogu uvelike utjecati na usvajanje stavova i uvažavanje različitosti. Uvažavanje različitosti uključuje odgoj za empatiju, odgoj za solidarnost, odgoj za priznavanje i poštivanje različitosti, poticanje razvoja interkulturalne osjetljivosti te svijesti o sebi i drugima.

2.1 Naša misija

Naš vrtić je mjesto u kojem rad temeljimo na suvremenoj humanističkoj razvojnoj koncepciji. Usmjereni smo na razvoj cjelokupne ličnosti, uvažavajući dječja prava, individualne potrebe i interese djece, njegujući podržavajuće uvjete za razvoj potencijala svakog djeteta, kulturu i posebnost obitelji te sredine u kojoj djelujemo. Ističući značaj uloge obitelji pružamo podršku roditeljima te na taj način nastojimo pridonijeti i razvoju njihovih kompetencija. Jednako tako brinemo o razvoju i podizanju profesionalnih kompetencija svih odgojno-obrazovnih djelatnika. Otvoreni smo za suradničke odnose s drugim vrtićima, povezivanju djelatnika sa sustručnjacima i svim važnim tijelima lokalne zajednice u kojoj vrtić djeluje.

2.2 Naša vizija

Vrtić kao mjesto zajedničkog življenja djece i odraslih u poticajnom prostorno-materijalnom okruženju i socijalnom ozračju u kojem se svako dijete osjeća ugodno i uvaženo.

3 NAČELA

3.1 Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa

Osiguravanje uvjeta za ostvarivanje visoke razine fleksibilnosti odgojno-obrazovnog procesa omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi, kao i uvjetima i kulturi sredine u kojoj ustanova djeluje. Fleksibilnost odražava kvalitetu našeg sustava odnosno rada. Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, a posebice stručnih djelatnika angažiranih i odgovornih za razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči u kojoj se prihvaćaju i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja kao partnera u odgojno-obrazovnom procesu. Primjena načela fleksibilnosti također omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Načelo fleksibilnosti ostvaruje se tako da se:

- omogućuje poštivanje prava svakog pojedinca u ustanovi,
- teži smanjenu postavljanja nepotrebnih striktnih shema (vremenskih, prostornih, organizacijskih i sl.),
- osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece.

3.2 Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine potrebne za čitav život. Kako bi se osigurali optimalni uvjeti cjelovitog razvoja djeteta, nastoji se osigurati izravnu, kvalitetnu i podržavajuću komunikaciju među njima kako bi informacije o djetetu mogle nesmetano i dvosmjerno cirkulirati.

Roditelje tj. skrbnike prihvaća se i poštuje kao ravnopravne članove vrtića – partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini. Potiče se otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja/skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja ustanove kako bi se primjereno moglo odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta te osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju.

Djelatnici se senzibiliziraju za izazove suvremenog roditeljstva, prepoznavanje i odgovaranje na specifične potrebe roditelja/skrbnika djece. Roditelji/skrbnici i ostali članovi obitelji uključuju se u zajedničko donošenje odluka važnih za razvoj, učenje i socijalni život djeteta u grupi odnosno vrtiću.

Roditelji su partneri u vrtiću-zajednici koja uči te zagovornici i promotori odgojno-obrazovnog procesa i posrednici prema lokalnoj zajednici. Senzibiliziranje lokalne zajednice, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća zaposlenika ustanove i roditelja.

Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija vezanih uz dijete te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja, odgajatelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti.

Partnerstvo s roditeljima i širom zajednicom ostvaruje se na način da se:

- roditeljima/skrbnicima nude različiti programi i aktivnosti za dijete u skladu s potrebama obitelji,
- roditeljima/skrbnicima djece omogućuje boravak i provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama (tijekom perioda prilagodbe i tijekom godine), sudjelovanje u različitim aktivnostima u i izvan vrtića (radionice, posjeti u skupinama) upoznavanje djece u kontekstu koji se razlikuje od onog obiteljskog, praćenje i sudjelovanje u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu,
- nudi fleksibilna organizacija prihvata djeteta,
- prilagođava dnevni ritam (radno vrijeme) i sl. potrebama djece i obitelji,
- pruža podrška u ostvarivanju roditeljstva u najboljem interesu djeteta (kroz radionice, programe za roditelje Rastimo zajedno, individualnu podršku, savjetovanje)
- zagovaraju prava i potrebe djeteta u zajednici,
- omogućuje uključivanje djece u aktivnosti koje se provode u lokalnoj zajednici (karneval, radionice,
- ostvaruje suradnja s knjižnicama (npr. uključivanje u projekte, posjeti)
- surađuje s osnovnim školama u lokalnoj sredini (npr. posjeti školi, projekti, roditeljski sastanci, organizacija testiranja školskih obveznika)
- ostvaruje suradnja s ostalim predškolskim ustanovama (zajednički projekti, aktivnosti, razmjena iskustva)
- ostvarivanje suradnje s udrugama i ostalim ustanovama u lokalnoj sredini i šire
- podržava i olakšava pronalaženje potrebnih informacija, resursa i službi koje mogu pospješiti razvoj djeteta.

3.3 Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju iznimno je važna zadaća jer stvara polazište i osigurava uvjete za zadovoljavanje jednog od temeljnih prava djeteta – pravo na odgoj i obrazovanje.

Kako bismo osigurali pretpostavke za nesmetanu i što „prirodniju“ prohodnost/kontinuitet u odgoju i obrazovanju potičemo:

- suradnju vrtića i osnovnih škola koje djeluju u lokalnoj sredini suradnjom vrtića i lokalne samouprave vezano uz provođenje projekata, osiguravanje uvjeta za boravak djece u vrtiću,
- promišljanje i unaprjeđivanje uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet.

Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvata djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

3.4 Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse

Kvalitetne uvjete življenja, učenja i odgoja u vrtiću ne čine izdvojeni sadržaji učenja i izolirane pedagoške intervencije već cjelokupno okruženje i kontekst vrtića u kojem vrlo važnu ulogu imaju odgajatelji i stručni suradnici. Kako bi ovi praktičari mogli mijenjati i unaprjeđivati odgojno-obrazovnu praksu moraju je dobro razumjeti i biti spremni razvijati istraživačke i refleksivne vještine.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse vrtić osnažuje kroz:

- kontinuirano istraživanje i unaprjeđivanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa,
- kontinuirano stručno usavršavanje,

- osposobljavanje odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma okupljanjem,
- povezivanje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu i obrazovnu praksu i dijele to iskustvo s drugima, posebice sustručnjacima i roditeljima u profesionalne zajednice koje uče.

3.5 Aktivno stjecanje znanja u poticajnom prostorno-materijalnom okruženju

Kreiranje poticajnog prostorno-materijalnog okruženja u vrtiću predstavlja temelj stvaranja kvalitetne odgojno-obrazovne prakse, a time i stvaranja uvjeta za aktivno stjecanje znanja svakog djeteta. Budući da djeca uče aktivno - istražujući i čineći te surađujući s drugom djecom i odraslima važno je osigurati kvalitetno prostorno-materijalno okruženje. Upravo stoga, u vrtiću je potrebno voditi računa o bogatom, raznovrsnom i poticajnom okruženju kao i socijalnim interakcijama djece i odraslih.

Prilikom kreiranja prostorno-materijalnog okruženja vrtića potrebno je voditi se prirodom dječjeg učenja kao integrirane tj. holističke te u skladu s time različite odgojno-obrazovne aktivnosti ne dijeliti prema područjima koja pripadaju određenim metodikama ili predmetnim područjima.

Kvalitetno i poticajno prostorno-materijalno okruženje vrtića u kojem djeca stječu svoja znanja u interakciji s drugom djecom i odraslima u vrtiću se kreira:

- promatranjem individualnih potreba, interesa i mogućnosti svakog djeteta što predstavlja temelj za mijenjanje i obogaćivanje prostorno-materijalnog okruženja,
- ponudom bogatih i raznovrsnih poticaja koji dijete potiču na otkrivanje i rješavanje problema, omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanja,
- ponudom materijala na različitim razvojnim razinama,
- stalnom dostupnošću poticaja kako bi se promovirala neovisnost i samostalnost djece
- promišljanjem i stvaranjem prostorno-materijalnih uvjeta koji potiču djecu na međusobne interakcije i usmjereni su promoviranju susreta, komunikacije i interakcija te suradničko učenje djece,
- stvaranje prostorno-materijalnih uvjeta koji potiču samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece čime se djeci daje mogućnost upravljanja procesom vlastitog učenja i preuzimanja odgovornosti za njega,
- oblikovanje okruženja koje u što većoj mjeri nalikuje obiteljskom te pruža osjećaj pripadanja i dobrodošlice na način da odražava različita obilježja sve djece i njihovih obitelji,
- organiziranje prostora po centrima s obzirom da takav način strukture prostora omogućuje manja grupiranja djece te sugerira druženja u manjim skupinama čime se izbjegavaju potencijalna nepoželjna ponašanja.

Poticajnim okruženjem u vrtiću svakom djetetu omogućujemo izbor onih materijala i aktivnosti koje njemu odgovaraju te za koje ima najviše interesa, sklonosti i sposobnosti. Posebna pažnja posvećuje se organizaciji poticaja te različitim oblicima dokumentiranja.

3.6 Aktivno učenje i življenje u poticajnom socijalnom okruženju vrtića

Socijalno okruženje vrtića temelji se na demokratskim osnovama, što uključuje međusobno poštovanje i ostvarivanje recipročne komunikacije svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Takav oblik zajedničkog življenja vodi autonomiji i emancipaciji djece, odgajatelja i ostalih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa. On omogućuje i preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti svih subjekata za sam tijek ali i za krajnji ishod institucijskog odgoja i obrazovanja, a to je sretno,

kompetentno i samopouzđano dijete, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima.

Kvaliteta i intenzitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kao i odraslih međusobno, predstavljaju nezaobilazne preduvjete kvalitete odgojno-obrazovnog procesa te je važno suradničke i partnerske odnose postići na svim socijalnim razinama vrtića.

Poticajno socijalno okruženje u vrtiću se osigurava:

- uspostavljanjem partnerskog odnosa odraslih s djecom, njihovo zajedničko suodlučivanje o pitanjima koja se odnose na njihovo življenje, odgoj i učenje u vrtiću,
- poticanjem suradnje odgajatelja međusobno te odgajatelja s drugim stručnim djelatnicima vrtića,
- poticanjem suradnje odgajatelja i stručnih suradnika iz različitih predškolskih ustanova, međusobnom razmjenom ideja, znanja i iskustava,
- poticanjem interakcije i suradnje djece različitih mogućnosti, sposobnosti kao i različitih kronoloških dobi,
- osmišljavanjem i provođenjem aktivnosti koje potiču na međusobno raspravljanje, pregovaranje i dogovaranje, suradničko učenje djece,
- vodeći računa o kvaliteti govorno-komunikacijskog konteksta budući da djeca jezik (materinski i strani) uče aktivnim sudjelovanjem u bogatom jezično-komunikacijskom okruženju,
- cijeneći i afirmirajući posebnosti svakog djeteta te prihvaćajući njegov specifični doprinos zajedničkom učenju i razvoju,
- potičući i stvarajući okruženje i cjelokupni odgojno-obrazovni pristup odgajatelja djeci koji njeguje raspravu i međusobnu razmjenu ideja i znanja, isprobavanje i korigiranje postojećih (vlastitih) teorija i razumijevanja te kontinuirano izgrađivanje novih, i to u socijalnoj interakciji s drugom djecom i uz neizravnu potporu odraslih.

3.7 Uvažavanje različitosti

Vrtić je sustav međusobno prepletenih i recipročnih odnosa različitih socijalnih subjekata koji se poštuju i podržavaju. Njegovanjem vrijednosti kao što su jednakost i međusobno uvažavanje neovisno o kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama, tradicijskim, vjerskim, kulturnim i rasnim razlikama, djeci se omogućuje zadovoljavanje različitih potreba, ostvarivanje vlastitih potencijala u skladu s mogućnostima, razvoj građanskih kompetencija, učenje temeljnih prava.

Načelo različitosti ostvaruje se kroz:

- uvažavanje osobitosti kulture, dijalekta, tradicijskih obilježja zajednice u kojoj vrtić djeluje,
- uvažavanje različitosti obitelji iz koje dijete dolazi, njihovih specifičnih obilježja i obiteljskih kultura,
- upoznavanje i uvažavanje drugih kultura, naroda u neposrednom odgojno-obrazovnom radu kroz projekte, suradnju s roditeljima,
- prihvaćanje djece s teškoćama u razvoju koji se odgajaju i obrazuju zajedno sa svojim vršnjacima,
- odgoj za prihvaćanje i poštivanje različitosti, odgoj za solidarnost, odgoj za empatiju, odgoj za međukulturnu suradnju.

3.8 Održivi razvoj

Jedna od bitnih zadaća odgojno-obrazovnog rada u vrtiću je i odgoj za održivi razvoj, odnosno razvoj svijest o važnosti održivog razvoja od najranije dobi. Održivi razvoj način je života te je kod djece vrlo važno razvijati i njegovati ekološki prihvatljiva ponašanja, pozitivne stavove i ponašanja prema okolišu, omogućiti stjecanje znanja i iskustva o prirodnom okruženju, razvijati svijest i stjecati znanja o važnosti racionalnog korištenja prirodnih resursa, razvijati svijest o zaštiti biljnog i životinjskog svijeta, svijest o zdravoj prehrani te zdravom načinu življenja općenito.

U vrtiću se kroz sve segmente odgojno-obrazovnog rada s djecom primjenjuju temeljna načela odgoja i obrazovanja za održivi razvoj. S ciljem poticanja razvoja svijesti o održivom razvoju i brizi za okoliš, u vrtiću se kontinuirano organiziraju ekološke aktivnosti samostalno ili u suradnji s lokalnom ekološkom udrugom i inicijativama.

4 VRIJEDNOSTI KOJE SE NJEGUJU U DJEČJEM VRTIĆU OPATIJA

Vrijednosti predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i okosnicu odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja. Vrijednosti nam pomažu odgojno-obrazovno djelovanje usmjeravati prema osiguravanju individualne i društvene dobrobiti.

Odgoj i obrazovanje trebali bi biti utemeljeni na vrijednostima koje unaprjeđuju intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece, a to su:

- **Znanje**

U vrtiću dijete stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Ono se razvija u poticajnom socijalnom i fizičkom okruženju vrtića, u interakciji s materijalima i drugom djecom te uz neizravnu potporu odgajatelja. Posebno je važno osigurati radost otkrivanja u učenja koje se najviše oslanja na igru i druge djetetu zanimljive aktivnosti. Vrtić treba omogućiti djetetu da sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog učenika te razvija različite strategije učenja.

- **Kreativnost**

Kreativnost predstavlja osnovu razvoja djeteta u inicijativnu i inovativnu osobu koja je u stanju prepoznati, inicirati i oblikovati različite kreativne aktivnosti i pronalaziti originalne pristupe rješavanju različitih problema. Kako bi se to ostvarilo potrebno je prihvatiti prirodnu kreativnost djeteta, koju treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja.

- **Identitet**

Odgoj i obrazovanje pridonose izgradnji osobnog te kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta. Doba globalizacije u kojem živimo obilježavaju susreti različitih kultura, svjetonazora i religija te kao takvo zahtijeva odgoj i obrazovanje koje djetetu omogućuje da oblikuje identitet „građanina svijeta“, a da pritom sačuva svoj nacionalni identitet.

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiču razvoja osobnog identiteta te osnažuju dijete da bude dosljedno sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti pri susretu s novim ljudima i iskustvima.

Sva djeca imaju pravo na odgoj i obrazovanje koje prihvaća i podržava različitost identiteta svakog djeteta i njegove obitelji. To podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta i osiguranje individualnog pristupa svakom djetetu.

- **Odgovornost**

Odgoj i obrazovanje trebaju poticati aktivno sudjelovanje djece u društvenom životu i promicati njihovu odgovornost prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima. Odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta. Vrtić djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera za aktivnosti, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da za svoje izbore uče preuzimati odgovornost. Također, djecu treba poticati i sustavno osposobljavati na samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima, kao osnovne alatke razvoja odgovornosti.

- **Autonomija**

Autonomija se ostvaruje odgojno-obrazovnim procesom koji je usmjeren razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Ostvaruje se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja. Razvoj osobne autonomije i emancipacije djeteta događa se u primjerenom fizičkom i socijalnom kontekstu vrtića, usmjerenom na stvaranje i održavanje prihvaćanja i recipročnih odnosa.

- **Humanizam i tolerancija**

Humanizam i tolerancija podrazumijevaju prihvaćanje i poštovanje živog bića i njegova dostojanstva te ostvarivanje pravednosti kao životnog načela. Ona uključuje visoku razinu osjetljivosti odraslih osoba za djecu i razvoj osjetljivosti djece za druge iz svojeg okruženja. Humanizam i toleranciju u odgoju i obrazovanju ostvarujemo razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanjem međusobne povezanosti s njima. U vrtiću djeca uče prepoznati i prihvatiti svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cijele grupe tj. zajednice. Stoga je u vrtiću potrebno napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece. Vrtić omogućuje afirmaciju ideje ostvarivanja jednakih prava za sve.

5 CILJEVI I KLJUČNE KOMPETENCIJE

U Dječjem vrtiću Opatija odgojno-obrazovni rad usmjeren je prema osiguranju osobne, emocionalne, tjelesne, obrazovne i socijalne dobrobiti djeteta. Osiguranje dobrobiti je multidimenzionalni, interaktivni, dinamični i kontekstualni proces kojim se integrira zdravo i uspješno individualno funkcioniranje te pozitivni socijalni odnosi u kvalitetnom okruženju vrtića. Osiguravanje dobrobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit. Razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgajatelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno. Planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjeren je na promišljanje dobrobiti i načine na koji se ona može ostvariti, a ne na parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta.

Važan cilj odgojno-obrazovnog procesa je cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija:

- komunikacija na materinskom jeziku
- komunikacija na stranim jezicima
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- digitalna kompetencija
- učiti kako učiti

- socijalna i građanska kompetencija
- inicijativnost i poduzetnost
- kulturna svijest i izražavanje.

Za postizanje ovog cilja odgojno-obrazovni treba odražavati sljedeća načela:

- dijete je potrebno shvaćati kao cjelovito biće te prihvaćati integriranu prirodu njegova učenje u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću,
- različiti segmenti odgojno obrazovnog procesa integrirani su u cjelinu,
- kompetencije djece su razvojne, ne statične, pa se njihov razvoj potiče i kontinuirano prati,
- kompetencije djece procjenjuju se cjelovito, a ne izdvojeno iz konteksta cjeline ostalih (uspješnost djeteta u obavljanju određenih aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija),
- kompetencije se potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi.

Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.

6 PRAĆENJE I DOKUMENTIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

U planiranju odgojno-obrazovnog rada vrlo značajna uloga pripada pažljivom praćenju, promatranju i razumijevanju djece, kao i dokumentiranju njihovih aktivnosti. Dokumentiranje i zajedničko interpretiranje aktivnosti djece predstavlja podlogu za pripremu okruženja, primjernih odgojno-obrazovnih intervencija odgajatelja i usklađivanje njegova rada s individualnim različitostima djece (različitim interesima, mogućnostima, potrebama, predznanjem, stilovima učenja).

Dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, a time i osiguranje kvalitetnije i primjerene potpore njegovu razvoju. Dokumentiranje pomaže odgajateljima u promišljanju i planiranju mogućih smjerova daljnjeg razvoja kurikuluma, poštujući prvenstveno smjer interesa i potreba djeteta. Ona pridonosi kreiranju kulture uključenosti i dijaloga između svih sudionika u vrtiću. Dokumentiranje ima važnu ulogu u evidentiranju postignuća odgojno-obrazovnog rada dječjeg vrtića s ciljem istraživanja, praćenja, vrednovanja i unaprjeđivanja odgojno-obrazovnog procesa.

Dokumentacija nadalje pomaže djetetu da svoju zamisao ili pretpostavku lakše iskomunicira drugoj djeci, da zajednički s drugom djecom svoje zamisli nadograđuje, mijenja i postepeno dolazi do novih spoznaja.

Dokumentacija omogućava i roditeljima da saznaju što se, kako i zašto radilo u vrtiću. Dakle, ne samo rezultat već i proces i vrijednost nastajanja dječjeg rada što je obično nevidljivo.

Oblici dokumentiranja koji se koriste u odgojno-obrazovnom radu odnose se na dokumentiranje aktivnosti djece te na dokumentiranje aktivnosti odgajatelja. Oblici dokumentiranja djece su individualni i zajednički uradci djece (likovni radovi, pisani uradci, verbalni izričaji, izričaji glazbom, pokretom, dramski izričaji), samorefleksije djece (audio snimke, foto i video snimke, plakati, panoi), narativni oblici (bilješke za odgajatelje i druge stručne suradnike, djecu, roditelje, profesionalnu zajednicu učenja, izložbe i prezentacije), opservacije postignuća djece (liste i opisi praćenja postignuća, anegdote, bilješke, foto i video zapisi). Dokumentiranje aktivnosti odgajatelja odnose se na samorefleksije i zajedničke refleksije odgajatelja i drugih stručnih djelatnika u vrtiću o kvaliteti odgojno-obrazovnih intervencija u aktivnostima djece, kvaliteti različitih aspekata te cjeline odgojno

obrazovnog procesa, kvaliteti suradnje s roditeljima, članovima stručnog tima i drugim čimbenicima. Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja uključuje i snimke razgovora, foto i video snimke, anegdotske bilješke.

7 PROGRAMI

Programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja polaze od stvarnih potreba djeteta kao cjelovite i dinamične osobnosti koja se nalazi u stalnoj interakciji s fizičkim i društvenim okruženjem što čini bitan čimbenik djetetova razvoja. U funkcionalnom smislu cilj je redovitih programa razvijanje aktualnih i potencijalnih sposobnosti djeteta dok je cilj ostalih programa (programa predškole i kraćih specijaliziranih programa) razvoj pojedinih djetetovih sposobnosti.

7.1 Redoviti programi

Redoviti 10-satni, 5,5-satni program te 5,5-sati program s ručkom provodi se u svim objektima i svim odgojnim skupina našeg vrtića u skladu sa Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 94/2013.), Državnim pedagoškim standardom (NN 63/2008) te Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

U objektu Opatija, Ičići i Veprinac organiziran je produljeni rad od 16 do 21 sat za djecu čiji roditelji rade u popodnevnim smjenama ili imaju potrebu da dijete boravi u vrtiću u periodu produljenog rada ustanove.

Odgojno-obrazovni rad u našem vrtiću temelji se na humanističko-razvojnog pristupu koji podrazumijeva poticanje cjelovitog razvoja osobnosti djeteta, stvaranje prostorno-materijalnog, organizacijskog i vremenskog okruženja koje će zadovoljavati potrebe, interese i mogućnosti svakog djeteta, stvaranje uvjeta koji omogućuju kvalitetan partnerski odnos s roditeljima, uvažavanje i prihvaćanje različitosti te kontinuirano stručno usavršavanje odgajatelja kao preduvjet ostvarenja kvalitetne odgojno-obrazovne prakse.

Cilj programa

Pored stvaranja uvjeta za poticanje cjelovitog razvoja djece kroz igru i različite aktivnosti zadovoljavaju se i potrebe roditelja za smještajem djece u jedan od ponuđenih programa.

Obilježja programa

- Odgojne skupine 5,5-satnog programa (bez ili s ručkom) te većina skupina 10-satnog programa u našem vrtiću organizirane su kao heterogene što omogućava poticajnu socijalnu interakciju djece različite dobi.
- Odgojne skupine u vrtićima Ičići, Volosko i Veprinac te neke skupine u vrtiću Opatija organizirane su kao heterogene, a boravak djece ovisno o potrebama roditelja može biti 5,5-satni (bez ili s ručkom) ili 10-satni
- Okruženja vrtića (unutarnja i vanjska) organizirana su na način koji omogućava djetetu razvoj svih potencijala
- Suradnja odgojnih skupina na razini objekta povodom obilježavanja značajnih datuma i praznika te zajednički osmišljenih aktivnosti
- Suradnja odgojnih skupina s osnovnom školom u vrtićima Ičići i Veprinac
- Njegovanje posebnosti svake odgojne skupine i svakog objekta
- Njegovanje pripadnosti kraju

Nositelji programa

Redovite 5,5 i 10-satne programe provode odgajatelji koji imaju propisanu spremu za rad s djecom rane i predškolske dobi.

Namjena i vremenik programa

10-satni program namijenjen je djeci u dobi od prve godine do polaska u osnovnu školu dok je 5,5-satni program (bez ili s ručkom) namijenjen djeci u dobi od tri godine do polaska u školu. Pedagoška godina započinje 01. rujna i traje do 31. kolovoza tekuće godine. Tijekom ljetnih mjeseci neki područni objekti se zatvaraju, a odgojno-obrazovni rad za djecu u tom razdoblju organizira se u dežurnim objektima (Opatija i Lovran).

Način vrednovanja programa

- Kroz dnevne, tjedne i tromjesečne valorizacije
- Praćenjem bitnih zadataka iz Godišnjeg plana i programa rada vrtića
- Putem evaluacijskog upitnika za roditelje
- Kroz mjesečne dogovore s odgajateljima

Organizacija rada redovitog programa našeg vrtića za svaku tekuću pedagošku godinu razrađena je u Godišnjem planu i programu rada vrtića.

7.2 Programi javnih potreba

7.2.1 Program za djecu pripadnika talijanske nacionalne manjine

Program za djecu pripadnika talijanske nacionalne manjine provodi se u dvije odgojne skupine i to u vrtiću Opatija i u vrtiću Lovran u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00).

Cilj programa

Osmišljavanjem poticajnog okruženja stvoriti uvjete u kojima će djeca na talijanskom jeziku uz specifične sadržaje kulturne baštine talijanske nacionalne manjine razviti svoje potencijale uz zadovoljavanje aktualnih interesa i potreba.

Obilježja programa

- Provođenje odgojno-obrazovnog rada u kombiniranom 5,5-satnom (bez ili s ručkom) i 10-satnom programu u 2 odgojne skupine (jednoj u vrtiću Lovran i jednoj u vrtiću Opatija)
- Organizacija poticajnog okruženja (unutarnjeg i vanjskog) na način koji omogućava djetetu na talijanskom jeziku uz specifične sadržaje razvoj svih potencijala
- Suradnja odgojnih skupina na razini objekta povodom obilježavanja nekih datuma i praznika
- Suradnja s drugim predškolskim ustanovama koje provode program za djecu pripadnike talijanske nacionalne manjine
- Njegovanje posebnosti odgojne skupine
- Usvajanje talijanskog jezika kroz igru
- Upoznavanje kulturne baštine talijanske nacionalne manjine
- Njegovanje pripadnosti kraju

Nositelji programa

Program u trajanju od 5,5 i 10 sati za djecu pripadnika talijanske nacionalne manjine provode odgajatelji koji imaju propisanu spremu Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Namjena i vremenik programa

Program u trajanju od 5,5 i 10 sati namijenjen je djeci pripadnika talijanske nacionalne manjine ili ostaloj djeci čiji roditelji pokazuju interes za uključivanjem djece u ovaj program u dobi od 3 godine do polaska u školu. Program se provodi u vrtićima Opatija i Lovran u razdoblju od 01. rujna do 30. lipnja tekuće pedagoške godine.

Način vrednovanja programa

- Kroz dnevne, tjedne i tromjesečne valorizacije
- Praćenjem bitnih zadataka iz Godišnjeg plana i programa rada vrtića
- Putem evaluacijskog upitnika za roditelje
- Kroz mjesečne dogovore s odgajateljima
- Putem suradnje s Agencijom za odgoj i obrazovanje

7.2.2 Program predškole

Zakonom o predškolskom odgoju i naobrazbi (čl. 15.a, stavak 5) utvrđeno je da se u dječjem vrtiću ostvaruju programi predškole. Program predškole je obvezni program odgojno-obrazovnog rada s djecom u godini prije polaska u osnovnu školu i dio je sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Program predškole u našem vrtiću provodi se u svim odgojnim skupinama u kojima su uključena djeca u godini prije polaska u školu.

Cilj programa

Cilj programa predškole je osigurati uvjete koji će djeci omogućiti razvijanje i unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će im pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja koje ga očekuju u školskom okruženju.

Obilježja programa

Program predškole usmjeren je na:

- razvoj samostalnosti djeteta
- socio-emocionalni razvoj
- spoznajni razvoj
- razvoj komunikacije (verbalne, likovne, glazbene)
- tjelesni razvoj

Nositelji programa

Program predškole provodit će odgajatelji i stručni suradnici koji imaju propisanu spremu za rad s djecom rane i predškolske dobi.

Namjena i vremenik programa

Program predškole namijenjen je djeci školskim obveznicima koji su uključeni u vrtić i djeci koja to nisu.

U Dječjem vrtiću Opatija Program predškole provodi se kontinuirano od 01. listopada do 31. svibnja tekuće pedagoške godine, a tim su programom obuhvaćeni svi školski obveznici koji pohađaju redovni odgojno-obrazovni program.

Djeca koja nisu uključena u redovni odgojno-obrazovni program, uključuju se u program predškole u trajanju od 250 sati nakon objavljenog javnog poziva.

Način vrednovanja programa

- Praćenjem i provedbom bitnih zadataka iz programa predškole
- Kroz dnevne, tjedne i mjesečne valorizacije
- Temeljem snimki i foto dokumentacije
- Provedbom upitnika za odgajatelje

Organizacija rada ovog programa razrađena je u programu rada predškole za koji je vrtić ishodovao suglasnost za provođenje od MZO.

7.3 Dodatni programi

7.3.1 Program ranog učenja engleskog jezika

Program ranog učenja engleskog jezika provodi se u jednoj odgojnoj skupini u vrtiću Ičići prema posebno izrađenom programu za koji je dobivena suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Cilj programa

Osmišljavanjem poticajnog okruženja stvoriti uvjete u kojima će djeca na engleskom jeziku uz specifične sadržaje razviti svoje potencijale uz zadovoljavanje aktualnih interesa i potreba.

Obilježja programa

- Provođenje odgojno-obrazovnog rada u okviru 5,5-satnog programa na engleskom jeziku u jednoj odgojnoj skupini u vrtiću Ičići
- Organizacija poticajnog okruženja (unutarnjeg i vanjskog) na način koji potiče dijete na učenje engleskog jezika
- Suradnja s odgojnom skupinom redovitog programa povodom obilježavanja nekih datuma i praznika
- Suradnja s drugim predškolskim ustanovama koje provode program ranog učenja engleskog jezika
- Njegovanje posebnosti odgojne skupine
- Usvajanje engleskog jezika kroz igru i primjerene zabavne aktivnosti
- Njegovanje pripadnosti kraju

Nositelji programa

Program ranog učenja engleskog jezika provodit će odgajatelj koji ima dodatno obrazovanje iz engleskog jezika sukladno Pravilniku o vrsti i stupnju stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/97).

Namjena i vremenik programa

Program ranog učenja engleskog jezika namijenjen je djeci u dobi od 3 godine do polaska u osnovnu školu. Program ranog učenja engleskog jezika provodi se od 01. rujna do 30. lipnja tekuće pedagoške godine.

Način vrednovanja programa

- Kroz dnevne, tjedne i tromjesečne valorizacije
- Praćenjem bitnih zadataka iz Godišnjeg plana i programa rada vrtića
- Putem evaluacijskog upitnika za roditelje
- Kroz mjesečne dogovore s odgajateljima
- Putem suradnje s Agencijom za odgoj i obrazovanje – savjetnicom za područje engleskog jezika

7.3.2 Program ranog učenja talijanskog jezika

Program ranog učenja talijanskog jezika provodi se u jednoj odgojnoj skupini u vrtiću Opatija prema posebno izrađenom programu za koji je dobivena suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Cilj programa

Osmišljavanjem poticajnog okruženja stvoriti uvjete u kojima će djeca na talijanskom jeziku uz specifične sadržaje razviti svoje potencijale uz zadovoljavanje aktualnih interesa i potreba.

Obilježja programa

- Provođenje odgojno-obrazovnog rada u okviru 5,5-satnog programa na talijanskom jeziku u jednoj odgojnoj skupini u vrtiću Opatija
- Organizacija poticajnog okruženja (unutarnjeg i vanjskog) na način koji potiče dijete na učenje talijanskog jezika
- Suradnja s odgojnom skupinom za djecu pripadnika talijanske nacionalne manjine u provođenju zajedničkih aktivnosti
- Suradnja s odgojnim skupinama redovitog programa povodom obilježavanja nekih datuma i praznika
- Suradnja s drugim predškolskim ustanovama koje provode program ranog učenja talijanskog jezika
- Njegovanje posebnosti odgojne skupine
- Usvajanje talijanskog jezika kroz igru i primjerene zabavne aktivnosti
- Njegovanje pripadnosti kraju

Nositelji programa

Program ranog učenja talijanskog jezika provodit će odgajatelj koji ima dodatno obrazovanje iz talijanskog jezika sukladno Pravilniku o vrsti i stupnju stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtići (NN 133/97).

Namjena i vremenik programa

Program ranog učenja talijanskog jezika namijenjen je djeci u dobi od 3 godine do polaska u osnovnu školu. Program ranog učenja talijanskog jezika provodi se od 01. rujna do 30. lipnja tekuće pedagoške godine.

Način vrednovanja programa

- Kroz dnevne, tjedne i tromjesečne valorizacije
- Praćenjem bitnih zadataka iz Godišnjeg plana i programa rada vrtića
- Putem evaluacijskog upitnika za roditelje
- Kroz mjesečne dogovore s odgajateljima
- Putem suradnje s Agencijom za odgoj i obrazovanje – savjetnicom za područje engleskog jezika

7.4 Kraći specijalizirani programi

Dječji vrtić Opatija posjeduje suglasnost Ministarstva odgoja i obrazovanja za provođenje kraćih specijaliziranih programa ranog učenja talijanskog i engleskog jezika.

Cilj programa

Osnovni cilj ovih programa je upoznavanje djeteta sa stranim jezicima kroz igru i zabavne aktivnosti i razvijanje interesa za učenje engleskog ili talijanskog jezika.

Obilježja programa

- Organizacija poticajnog okruženja (unutarnjeg i vanjskog) na način koji potiče dijete na učenje talijanskog ili engleskog jezika
- Osigurati individualni pristup svakom djetetu uvažavajući različitosti, a radi stvaranja osjećaja poštovanja i prihvaćenosti
- Omogućiti djetetu različite spoznaje u skladu s izraženim interesima
- Usvajanje engleskog i talijanskog jezika kroz igru

Nositelji programa

Kraće specijalizirane programe ranog učenja talijanskog i engleskog jezika provodit će odgajatelji koji imaju dodatno obrazovanje iz talijanskog odnosno engleskog jezika sukladno Pravilniku o vrsti i stupnju stručne spremlje stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spremlje ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/97)

Namjena i vremenik programa

Kraći specijalizirani programi ranog učenja talijanskog i engleskog jezika namijenjeni su djeci u dobi od tri godine do polaska u osnovnu školu. Programi se provode u pravilu od listopada do lipnja tekuće pedagoške godine sukladno organizacijskim mogućnostima i izraženom interesu roditelja za uključivanjem djece u program.

Način vrednovanja programa

- Vršanjem analiza planiranih i realiziranih zadataka
- Praćenjem napredovanja djece uz pomoć upitnika – lista za praćenje
- Provođenjem stručne refleksije – radni sastanci odgajatelja i članova stručnog tima
- Uključivanjem djece i roditelja u vrednovanje programa (intervjui, upitnici)
- Putem suradnje s Agencijom za odgoj i obrazovanje – savjetnicom za područje engleskog i talijanskog jezika

8 PROGRAMI ZA RODITELJE

8.1 Program radionica s roditeljima „Rastimo zajedno“

Program „Rastimo zajedno“ provodi se u Dječjem vrtiću Opatija od 2011. godine. Program je razvijen u okviru UNICEF-ovog Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo („Prve tri su najvažnije“) s ciljem osnaživanja odgajatelja i stručnih suradnika u predškolskim ustanovama za pružanje podrške roditeljima u najboljem interesu djece. U sadržajnom pogledu kroz program obrađuju se teme razvoja i potreba djeteta, razvoj odnosa te konkretne komunikacijske vještine koje se uvježbavaju u sigurnom okruženju grupe. Uz suvremene autore iz područja psihologije i komunikacije, osnovne ideje programa temelje se prvenstveno na konceptima odgajanja u najboljem interesu djece koji proizlaze iz Konvencije o pravima djeteta. U razmjeni roditeljskih iskustava i isprobavanju novih vještina kroz igranje uloga, roditelji uče i provjeravaju vrijednost novih znanja i vještina. Slušajući druge roditelje imaju priliku čuti kako je to u drugim obiteljima što im daje realniju sliku o sebi samima i o svojoj djeci.

Cilj programa

Cilj programa je stvaranje poticajnog i osnažujućeg okruženja u kojem roditelji s voditeljicama radionica i drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo, upoznaju sebe kao roditelja, prepoznaju načine na koje se odnose prema svom djetetu te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu (upoznavanje sa znanstvenim stajalištima).

Nositelji programa

Program provode posebno educirani odgajatelji i stručni suradnici. Voditelji su licencirani za vođenje radionica.

Namjena i vremenik programa

Program je namijenjen prvenstveno roditeljima najmlađe djece (do 4 godine) no u njega se mogu uključivati i roditelji djece do polaska u školu. U pravilu se provodi jednom godišnje (ovisno o potrebi, interesu roditelja). Sastoji se od 11 radionica u ukupnom trajanju od 22 sata.

Način vrednovanja programa

- Evaluacijske liste voditelja nakon održanih radionica
- Evaluacijske lista roditelja na početku i na kraju programa

Uz program radionica „Rastimo zajedno“ s roditeljima prema interesu i potrebama roditelja u vrtiću se mogu provoditi i program:

„**Rastimo zajedno Plus**“ program radionica s roditeljima djece s teškoćama u razvoju koji također sadrži 11 radionica u ukupnom trajanju od 22 sata.

„**Klub očeva Rastimo zajedno**“ – program je namijenjen očevima djece rane i predškolske dobi. Sastoji se od 7 radionica u ukupnom trajanju od 14 sati od čega se 5 radionica provodi s očevima, jedna radionica provodi se s majkama (partnericama očeva koji pohađaju Klub očeva) te jedna s odgajateljima.

Program radionica „Rastimo zajedno“ u vrtiću se provodi i s **odgajateljima**. Radionice s odgojiteljima nastale su kao odgovor na potrebu da se primjena Programa „Rastimo zajedno“ osim na roditelje proširi i na odgojitelje s ciljem da i oni usvoje i primjenjuju u svakodnevnom susretanju i radu s djecom i roditeljima vrijednosti, znanja i vještine koje Program promovira. Radionice s odgojiteljima najvećim su dijelom identične ili vrlo slične radionicama s roditeljima kako bi odgojitelji neposredno iskusili kako se radi s roditeljima (i što roditelji govore o svojoj djeci i svom roditeljstvu) te stekli znanja i vještine koje su ponuđene i roditeljima. Nastale su kombiniranjem, preoblikovanjem i

prilagođavanjem radionica s roditeljima potrebama odgojitelja koji rade u dječjim vrtićima. Program se sastoji od 7 radionica. Provode ih voditeljice koje su educirane i provele su već barem jedan ciklus radionica s roditeljima.

Nositelji i ovih programa su posebno educirani odgajatelji i stručni suradnici, licencirani za vođenje radionica.

9 PROJEKTI

Rad djece na projektima, ako ih se na primjeren način potiče i podržava, jedan je oblika prirodnog, integriranog učenja djece. Rad na projektima treba biti rad djece na projektu koji neizravno i diskretno potiče odgajatelj. To se po mnogo čemu razlikuje od rada odgajatelja na projektu u čijem ostvarenju sudjeluju i djeca. U radu na projektu djeca trebaju biti rukovođena vlastitim interesom, trebaju imati mogućnost odabira teme koju će tijekom određenog perioda istraživati, a uloga odgajatelja je da im pomaže u pribavljanju određenih resursa, da ih potiče na razmišljanje, rješavanje problema, raspravu, preispitivanje stavova itd.

Rad na projektu predstavlja sklop različitih istraživačkih aktivnosti djece koje odgajatelj treba dobro razumjeti kako bi djeci mogao osigurati primjerenu i pravovremenu podršku i na taj način poticati prirodan tijek razvoja aktivnosti i projekta u cijelosti. Pritom se mogu koristiti različite strategije promatranja djece i dokumentiranja njihovih aktivnosti. Različita dokumentacija koja nastaje tijekom projekta ima i mnoge druge namjene kao npr: poticanje djece na raspravu, prisjećanje djece na važne trenutke i ključne događaje vezane uz projekt, praćenje tijeka razvoja projekta, prezentacije roditeljima, drugim odgajateljima.

Razumijevanje načina na koji djeca u određenom trenutku razumiju određeni problem ili temu, predstavlja pravo polazište uključivanja odgajatelja u istraživačke aktivnosti kao i odabir primjerene strategije podrške razvoju njihovih projekata. Tijekom godine provode se projekti koji uključuju razna područja kao što su razvoj ekološke svijesti, njegovanje tradicije kraja, unaprjeđivanje zdravlja, razvoj zdravih navika hranjenja, razvoj demokratskog građanstva, medijske pismenosti, razvoj socio-emocionalnih vještina i slično.

Projekti se provode prateći interese i potrebe djece tijekom cijele pedagoške godine za koje će odgajatelji osigurati materijale kojima će poticati djecu na daljnja istraživanja, a po potrebi organizirati i refleksije.

10 PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Samo kontinuirano profesionalno obrazovanje i kontinuirano preispitivanje vlastite prakse svih odgojno-obrazovnih djelatnika odnosno profesionalnih suradnika mogu utjecati na njihov rast, odgovornost, autonomnost, otvorenost, fleksibilnost i kreativnost, a time i na promjenu konteksta u kojem se provodi rad s djecom i roditeljima odnosno na cjelokupno unaprjeđenje odgojno-obrazovnog procesa.

U skladu s tim, svim djelatnicima nastojat će se osigurati kontinuirano stručno usavršavanje i profesionalno učenje i razvoj. U skladu s mogućnostima poticati ćemo stjecanje novih znanja iz ranog predškolskog odgoja i obrazovanja, putem aktiva, stručnih skupova u organizaciji Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta, Agencije za odgoj i obrazovanje ili drugih nadležnih institucija. Način realizacije stručnog usavršavanja tijekom ove godine također će ovisiti o epidemiološkoj situaciji i većinom će se provoditi online putem. Stručno usavršavanje odgajatelja podrazumijeva istraživanje i mijenjanje osobne prakse, a to ovisi o osobnom angažmanu odgajatelja i stručnog tima i ima važne

implikacije na njihov osobni profesionalni razvoj. Temeljem praćenja potreba svih odgojno-obrazovnih djelatnika u vrtiću se organiziraju usavršavanja koja provode stručni suradnici vrtića ili vanjski stručni suradnici kako bi se edukacija ciljano provodila u pravcu podizanja kvalitete rada i u skladu s potrebama koje izražavaju odgajatelji. Ove se aktivnosti planiraju u Programu stručnog usavršavanja koji je sastavni dio Godišnjeg plana i programa ustanove.

Unutar vrtića djelujemo na povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu i obrazovnu praksu i dijeliti svoja iskustva s drugima u zajednice koje uče.

Pored toga nastojat ćemo biti i dio šire profesionalne zajednice i aktivno sudjelovati u radu umrežene zajednice koja uči (s vrtićima u okruženju), stručnih skupova ne samo u zemlji nego i u inozemstvu te vršiti razmjenu iskustva i procjenu vlastitih postignuća.

11 OSIGURANJE KVALITETE

Jedno od temeljnih obilježja kvalitete je njezin stalni rast, stoga je obveza svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa stalno promišljati, raspravljati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse te djelovati u smjeru njezina stalnog unaprjeđenja.

Razlikuje se unutarnji i vanjski sustav vrednovanja. Unutarnji sustav vrednovanja koja je za ustanovu iznimno značajna, podrazumijeva vrednovanje od strane dionika koji su direktno ili indirektno uključeni u odgojno-obrazovni proces (odgajatelji i drugi stručni djelatnici u vrtiću, djeca, roditelji). Vanjsko vrednovanje provode čimbenici izvan ustanove (refleksivni prijatelji iz drugih vrtića i akademske zajednice, NCVVO, instituti, MZO, AZOO, domaći ili međunarodni stručnjaci itd.).

Kriteriji vrednovanja i samovrednovanja vrtića trebaju ići u pravcu istraživanja i praćenja te stalnog inoviranja postojeće prakse. Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje sredstvo je za utvrđivanje postojećeg stanja, detektiranja problema, određivanje prioriternih zadataka i pronalaženje rješenja za poticanje pozitivnih promjena. Proces vrednovanja i samovrednovanja provodit ćemo obuhvaćanjem pojedinih segmenata i sustava u cjelini. Vrednovanje unutar ustanove vršit ćemo od strane odgajatelja, stručnih suradnika, na sastancima stručnog tima, mjesečnim dogovorima s odgajateljima po objektima te odgajateljsko-zdravstvenim vijećima. Odgajatelji će voditi pedagošku dokumentaciju, izrađivati izvješća o radu i ispunjavati upitnike osobne evaluacije, temeljem kojih će se raditi zajedničke analize.

Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada provest će se od strane roditelja na kraju pedagoške godine. Rezultate upitnika obradit će stručni tim, a rezultati se mogu prezentirati na odgajateljskom vijeću te u godišnjem izvješću o radu ustanove. Rezultati će predstavljati polazište za promišljanje i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog rada.